

II Міжнародна науково-практична конференція
«Актуальні питання моніторингу і наукового
супроводження надрокористування та геологічної
експертизи «Геомоніторинг-2014»,
7-13 вересня 2014 г.

УДК 553.98

РЕАЛІЗАЦІЯ МОНІТОРИНГУ ТА НАУКОВОГО СУПРОВОДЖЕННЯ НАДРОКОРИСТУВАННЯ ДЕРЖАВНОЮ КОМІСІЄЮ УКРАЇНИ ПО ЗАПАСАХ КОРИСНИХ КОПАЛИН

Рудько Г.І.¹, Нецький О.В.² 1 – доктор геологічних наук, доктор географічних наук, доктор технічних наук, професор, Державна комісія України по запасах корисних копалин, Київ, Україна, rudko@dkz.gov.ua, 2 – аспірант, Державна комісія України по запасах корисних копалин, Київ, Україна, lexey-1@ukr.net

Окреслені основи моніторингу та наукового супроводження надрокористування локального рівня. Схарактеризовано особливості його реалізації Державною комісією України по запасах корисних копалин. Зазначено питання, що потребують висвітлення під час формування та подальшого розвитку науково-методичного забезпечення процедури моніторингу надрокористування.

MONITORING APPROACH AND SCIENTIFIC MAINTENANCE OF THE SUBSURFACE MANAGEMENT IS IMPLEMENTED BY STATE COMMISSION OF UKRAINE ON MINERAL RESOURCES

Rudko H.I.¹, Netskyi O.V.²: 1, 2 – State Commission of Ukraine on Mineral Resources, Kyiv, Ukraine, rudko@dkz.gov.ua, lexey-1@ukr.net

The basics of monitoring approach and scientific maintenance of the subsurface management of the local level are outlined. Features of its implementation by State commission of Ukraine on mineral resources are characterized. Questions, which should be illustration during formation and further development scientific and methodical providing monitoring procedures are specified.

Проведення спеціалізованими державними геологічними підприємствами, установами та організаціями моніторингу та наукового супроводження виконання особливих умов користування надрами (далі – МтНС) закріплено постановою Кабінету міністрів України від 30.05.2011 № 615.

При встановленні особливих умов на користування надрами враховуються умови, що перелічені в погодженнях Мінприроди, облради, Держгірпромнагляд України та інших органів відповідно до пункту 9 постанови № 615.

Процедура проведення МтНС регулюється Положенням про проведення моніторингу та наукового супроводження надрокористування (далі – Положення), що затверджене наказом від 11.03.2013 № 96 Мінприроди України та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 27.03.2013 за № 500/23032.

Відповідно до Положення МтНС – це: 1. системне регулярне спостереження за об'єктом надрокористування і виконанням особливих умов, передбачених спеціальним дозволом на користування надрами, та його невід'ємною частиною – угодою про умови користування надрами; 2. оцінка стану, моделювання та прогнозування змін геологічного середовища (ГС); 3. консультативно-методичне забезпечення всіх етапів, стадій та видів робіт, передбачених програмою робіт на ділянці надр, яка є додатком до угоди; розроблення науково обґрунтованих рекомендацій щодо оптимізації цих етапів, стадій та видів робіт; надання допомоги надрокористувачеві у дотриманні вимог нормативно-правових актів, загальнодержавних та галузевих нормативних документів.

Державна комісія України по запасах корисних копалин (далі – ДКЗ) є установою, що належить до сфери управління Держгеонадра України та здійснює проведення МтНС за процедурою відповідно до Положення.

Системне регулярне спостереження за об'єктом надкористування і виконанням особливих умов, передбачених спеціальним дозволом на користування надрами, полягає в аналізі виконання особливих умов спеціального дозволу на користування надрами до яких відносяться умови щодо:

- 1) правил та стандартів користування конкретними ділянками надр;
- 2) якості продукції та робіт;
- 3) технології видобування та переробки корисних копалин;
- 4) порядку видобування корисних копалин, зокрема з метою запобігання негативним екологічним наслідкам і забезпечення безпеки забудованих територій;
- 5) видів, обсягів та строків виконання робіт на ділянці надр;
- 6) припинення діяльності, пов'язаної з використанням ділянки надр.

Проведення ДКЗ робіт з МтаНС базується на використанні досвіду геолого-економічної оцінки перспективних покладів і родовищ (ділянок) корисних копалин на різних стадіях їх геологічного вивчення. МтаНС сприяє користувачу надр у раціональному вивченні ділянки надр і використанні її ресурсів. Подальший розвиток МтаНС базується на формуванні методичної бази МтаНС.

Досвід проведення ДКЗ робіт з МтаНС відзначає питання, що потребують висвітлення під час формування та подальшого розвитку науково-методичного забезпечення МтНС. До них відносяться такі, що стосуються:

- 1) процедури оцінювання спеціалізованим підприємством стану ГС на ділянках інших суб'єктів господарювання, що розташовані за межами гірничого відводу та ділянки надр, визначеної спеціальним дозволом;
- 2) долучення даних МтаНС, що проводиться іншими спеціалізованими підприємствами на суміжних (розташованих поруч) ділянках надр;
- 3) залучення даних державної системи моніторингу довкілля;
- 4) встановлення і дотримання регулярності МтаНС, зокрема у частині накопичення еколого-геологічних показників ділянок надр, за умов нерегулярного фінансування користувачем надр робіт МтаНС;
- 5) відповідальності користувача надр за невиконання зауважень (рекомендацій), встановлених спеціалізованим підприємством під час проведення МтаНС та спрямованих на дотримання програми робіт;
- 6) фінансування робіт з МтаНС для підприємств, що мають сезонний режим роботи або державних підприємств (водоканали) і т.п.;
- 7) формування методичних рекомендацій проведення МтаНС для різних видів корисних копалин;
- 8) забезпечення інформаційної складової МтаНС як основи для створення постійно діючих моделей ділянок надр;
- 9) закріплення ролі спеціалізованих підприємств як органів, що сприяють забезпеченню раціонального використання надр;
- 10) взаємодії користувача надр з іншими органами в галузі надкористування, зокрема державного геологічного контролю, з урахуванням висновку спеціалізованого підприємства про результати МтаНС.

МтаНС є новою закріпленою законодавчо процедурою дослідження діяльності з надкористування, спрямованої на підвищення ефективності і раціональності геологорозвідувальних і видобувних робіт, у т.ч. з точки зору охорони навколишнього

II Міжнародна науково-практична конференція
«Актуальні питання моніторингу і наукового
супроводження надрокористування та геологічної
експертизи «Геомоніторинг-2014»,
7-13 вересня 2014 г.

природного середовища. Проблеми МтаНС підлягають вирішенню за рахунок тісної співпраці виконавців і замовників.